

Rostlinolékaři o zdravých plodinách

Především rostlinolékařství byl věnován seminář, který proběhl u příležitosti dvaceti let činnosti odboru rostlinolékařství České akademie zemědělských věd a České společnosti rostlinolékařské. Kromě jiného se na něm hovořilo o potřebě pěstovat zdravé plodiny a produkovat zdravé potraviny. Jednalo se také o příslušné legislativě a integrované ochraně rostlin.

David Bouma

Česká akademie zemědělských věd (ČAZV) má přibližně 600 členů sdružených v jedenácti odborech, uvedl RNDr. Jan Nedělník, Ph.D., místopředseda ČAZV, předseda odboru rostlinolékařství a ředitel Výzkumné

lečnosti, uvádí na svých internetových stránkách. Působí v oblasti rostlinolékařské péče a sdružuje fyzické a právnické osoby, které se zabývají péčí o zdraví rostlin a životního prostředí v oblasti pěstování rostlin, výzkumu, vzdělávání, státního dozoru a služeb. Je členem Čes-

jsou, chybí organická hmota, i to má vliv na patogenní a škodlivé činitele," uvedl. Dodal, že ministerstvo chystá novou koncepci poradenství. Vedle firemního poradenství by mělo existovat nezávislé, které je schopné syntézy a nadhledu.

RNDr. Nedělník připomněl, že heslem, které zemědělství provází, je bezpečnost potravin, konstatoval ale také, že spotřebitelé nemají vždy důvěru v přípravky na ochranu rostlin. „Všichni víme, že proces povolování přípravků na ochranu rostlin je nesmírně důkladný a precizní a do praxe se dnes nepustí nic, co by mělo výrazný negativní vliv na životní prostředí, včetně reziduálních efektů," zdůraznil. Vůči spotřebiteli by se proto mělo argumentovat, že když funguje rostlinolékařská péče, pak má na stole zdravé potraviny. Citoval například výsledky monitoringu přípravků na ochranu rostlin (POR) v pitné vodě z roku 2013, který provedl Státní zdravotní ústav. Sledoval 118 látek, provedl 69 157 stanovení a v 92,4 % případů byl výsledek pod mezí stanovitelnosti. Maximální limit byl překročen ve 42 případech. Konstatoval, že i výsledky jiných sledování ukazují, že případů, kdy je přípustná hladina reziduí překročena, je velmi málo.

Předseda České společnosti rostlinolékařské Ing. Vladimír Řehák, CSc., (vpravo) předal medaili prof. Blatného Ing. Kurtu Foltynovi (Agro DS Österreich), který se společností dlouhodobě spolupracuje
Foto David Bouma

dal, že ministerstvo se na rostlinolékařské problematice podílí, největší agendu váže novela rostlinolékařského zákona, která je momentálně v Poslanecké sněmovně. Ing. Trnka konstatoval, že dotační program 3. Podpora ozdravování polních a speciálních plodin byl pro toto období finančně posílen ze 122 na 155 milionů korun, se shodnou částkou se počítá i na další rok. Dále se počítá s finančním rozšířením dotačního titulu 3.a. Biologická ochrana jako náhrada chemické ochrany. V současné době vyjednávají s Evropskou komisí rozšíření seznamu plodin, na který by se vztahoval. Pak by se jeho čerpání mohlo do roku 2017 dále navýšit.

(Pokračování na str. 24)

■ Klíčové informace

- Celková spotřeba přípravků na ochranu rostlin klesla v České republice od roku 2012 o necelých deset procent.
- Odbor rostlinolékařství České akademie zemědělských věd (ČAZV) a Česká společnost rostlinolékařská oslavily dvacet let činnosti.
- Ministerstvo zemědělství finančně posílilo některé tituly směřující na ochranu rostlin.

ho ústavu pícninářského, spol. s r. o. Největší z nich jsou odbory rostlinné výroby a rostlinolékařství (který vznikl v roce 1993), další pokrývají celou škálu zemědělských témat od vody, půdy až po zemědělskou techniku a potravinářství a lesnictví. Akademie vlastní výzkumné kapacity neprovozuje. „Členská základna je tvořena osobnostmi zemědělského výzkumu, které už něco ve svém oboru dokázaly," konstatoval RNDr. Nedělník. Akademie je v současné době poradním orgánem ministra zemědělství pro oblast výzkumu.

kého svazu vědeckotechnických společností.

Rostlinolékařství potřebuje kontinuitu

RNDr. Nedělník konstatoval, že priority rostlinolékařství dnes a před patnácti lety se příliš neliší. „Pořád hledáme rezistentní materiály a efektivní metody ochrany. Cílem zůstává zajistit zdravou produkci na poli," shrnul. Aby se to dařilo, potřebuje obor kontinuální práci ve výzkumu, státní správě i v řídicí sféře. Uvedl také, že peněz na výzkum v ČR je dost, ale nejsou vždy

Řadě účastníků akce byl udělen pamětní list, a to společně Českou akademií zemědělských věd a Českou společností rostlinolékařskou
Foto David Bouma

Měla by ministerstvu zemědělství pomáhat při formulaci priorit zemědělského výzkumu, výzkumných programů. „Posledním výsledkem spolupráce je letos vyhlášená první výzva v programu Země, která je zaměřena na aplikovaný zemědělský výzkum. Dále se podílíme na vyhodnocení soutěže ministra o nejlepší výsledek výzkumu v daném roce a také o nejlepší práci mladých výzkumných pracovníků," uvedl RNDr. Nedělník. Dodal, že ČAZV vydává jedenáct vědeckých časopisů, z toho devět má impakt faktor. Připomněl historii akademie a významné osobnosti rostlinolékařství.

Česká společnost rostlinolékařská vznikla v roce 1996 a navázala na činnost sekce ochrany rostlin, která byla více než 30 let součástí České zemědělské spo-

dobře rozděleny. Za špatné řešení například považuje, že výzkumný tým získá projekt, řeší ho čtyři roky a potom nezíská návazný. Právě to je diskontinuita, která nedělá dobře ve studiu patosystémů.

Vzhledem k nárůstu světové populace a s tím spojeným poklesem podílu orné půdy na člověka vidí RNDr. Nedělník jako jedinou možnost do budoucna intenzivní zemědělskou výrobu, která ale bude ekologicky přijatelná. To zahrnuje i využívání geneticky modifikovaných organismů. „Musíme hledat cesty a nástroje, kterými si nebudeme zatěžovat životní prostředí," uvedl. Dodal, že fandí nové strategii ministerstva zemědělství, která podporuje živočišnou výrobu. „Zdánlivě to s rostlinolékařstvím nesouvisí, ale opak je pravdou. Stavby půdy jsou takové, jaké

Veřejnost se zajímá o pesticidy

Zájmu veřejnosti o bezpečnosti potravin se věnoval také Ing. Zdeněk Trnka, ředitel odboru rostlinných komodit ministerstva zemědělství. Konstatoval, že odbor je v důsledku tohoto zájmu vytížen agendou týkající se pesticidů, například dalšího povolení glyfosátu, problematiky neonicotinoidů, endokrinních disruptorů a podobně. Do této diskuse by se měl podle něj vnášet rozum a pohled producenta zdravých potravin. Mediální koncovka směřem k široké veřejnosti je důležitá, protože jinak může docházet k zjednodušujícímu pohledu na věc.

Ing. Trnka dále uvedl, že celková spotřeba přípravků na ochranu rostlin klesla v ČR od roku 2012 o necelých 10 %. Do-

inzerce

Důvěra se vyplatí

KWS 2323, OSCARRO

Hybridy na zrno

JUVENTO, CORFINIO KWS, AGRO VITALLO, WALTERINIO KWS

Hybridy na siláž

KWS OSIVA s.r.o.
Pod Hradbami 2004/5
594 01 Velké Meziříčí
Telefon +420 566 520 143
info@kws.cz
www.kws.cz

SEJEME
BUDOUCNOST
OD ROKU 1856

Rostlinolékaři ...

(Pokračování ze str. 22)

Ing. Vladimír Řehák, CSc., předseda České společnosti rostlinolékařské, se ve své obsáhlé přednášce věnoval změnám, které doprovázely obor rostlinolékařství v posledních letech. Kromě jiného kritizoval, že došlo k vyloučení atestace u pracovníků státní správy. Dále byl snížen rozsah výuky pro získání osvědčení pro práci s POR z původních čtyřiceti hodin na patnáct i přes stoupající požadavky z pohledu rizik. Také se posunul interval kontrolního testování profesionálních zařízení na aplikaci POR ze dvou na sedm let, což zvyšuje riziko zhoršení jejich technického stavu.

Audit bez doporučení

Ing. Michal Hnizdil, ředitel sekce rostlinolékařské péče Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského (ÚKZÚZ), se věnoval integrované ochraně rostlin (IOR). Připomněl, že strategie ministerstva zemědělství (MZe) v této věci vychází z Národního akčního plánu na snížení používání pesticidů v ČR (NAP) a shrnul způsoby, kterými ministerstvo tento plán plní. Zahrnuje to například akreditované poradenství (21 poradců v roce 2015), podporu odborného vzdělávání (školení, příručky, rostlinolékařská portál), biologickou ochranu nebo úpravu zákonů. Připravovaná novela rostli-

nolékařského zákona třeba zavádí, že feromony sloužící pouze k monitoringu škodlivých organismů rostlin nebudou podléhat v ČR povolovacímu procesu. Obdobně bioagens a přípravky založené na živých mikroorganismech nebudou podléhat povolacím poplatkům. Od roku 2015 zahájil ÚKZÚZ pravidelný monitoring zavádění prvků IOR do péstební praxe v ČR.

Ing. Hnizdil také uvedl, že letos v lednu proběhl audit Evropské komise, který byl zaměřen na přípravky na ochranu rostlin a IOR a ve vztahu k integrované ochraně v ČR nepřijal žádné doporučení.

Ing. Jitka Drozdová, která působí na oddělení polních plodin

MZe, shrnula kromě jiného kroky, které ministerstvo dělá k dosažení zdravé produkce a udržitelného zemědělství. Kromě výše zmíněného je to například posuzování přípravků a formulačních přísad Státním zdravotním ústavem, opatření v oblasti ochrany vod (novelizace legislativy a další), odborná způsobilost k zacházení s přípravky, opatření k ochraně necílových organismů a mnohé jiné kroky.

Dbají na zásady

Zemědělskou praxi zastupovala Ing. Kateřina Směkalová, která pracuje třináctým rokem jako agronomka v Agrodružstvu Morkovice. Jak uvedla, podnik obhospodařuje necelých 5000 ha, mají rostlinnou a živočišnou výrobu. Hovořila o tom, jak se jim daří plnit osm zásad integrované ochrany rostlin. Připomně-

la, že většina agronomů ví, jak by se mělo postupovat, že se mají střídát plodiny, vápnit, hnojit. „Musíme si uvědomit, že zemědělské podniky se nacházejí v tržním prostředí, od kterého se to odvíjí. Podniky, které nemají živočišnou výrobu, mají tři čtyři tržní plodiny, které točí největší zisk,“ konstatovala. Za základ integrované ochrany rostlin považuje střídání plodin. „Sama vidím na svých polích, že když se odstup nedodrží, pak je výskyt škůdců vyšší,“ uvedla. Za důležité dále považuje používání kvalitního osiva i sadby včetně moření. Po zákazu moření neonicotinoidy se setkává s mnohem vyšším výskytem škůdců na řepce než dříve, na podzim se musí ošetřovat až čtyřikrát. Co se týče signalizace, konstatovala, že není snadné projít všech 5000 ha. Také se

mění spektrum škůdců. Letos na podzim se v řepce objevil záředník polní.

Ing. Směkalová by ocenila také nějakou formu nezávislého poradenství. Není podle ní jednoduché využívat prahové hodnoty výskytu škůdců, vždy neodpovídají skutečnosti. Uvedla, že používají vosičku *Trichogramma* i další biologické způsoby ochrany, ale je třeba si uvědomit, že biologické přípravky mají svá omezení, nemohou se použít kdykoliv a vždy nedosahují účinnosti chemických přípravků. Podle ní ubývá účinných látek. Musí dbát na mnohá omezení přípravků, to jim rovněž ztěžuje situaci. Mají totiž pozemky na svažitých plochách, poblíž vodních toků, v pásmech ochranných vod. Tam se dostávají do problémů, čím ošetřovat. Nedostatek účinných látek znesnadňuje i potřebné střídání při ošetření. ■